



LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMŲINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMŲINIUS

2002 m. lapkričio 21 d. Nr. 47 (525) Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Tautinės savimonės tęstinumo židinys

Lapkričio 23-iąją minime Lietuvos karių dieną. Šventės išvakarėse "Tremtinio" koresp. Aušra ŠUOPYTĖ susitiko su Kauno įgulos karininkų ramovės viršininku mjr. Gediminu Reutu ir paskutinio prieškario Ramovės šeimininko sūnumi dim. kpt. Aleksandru Dagiū

Lietuvos karininkų ramovė prieškario metais oficialiai buvo vadinama tikrosios tarnybos karininkų organizacija. Vėliau ir iškilūs rūmai, besipuikuojantys A.Mickevičiaus gatvėje, pavadinti Karininkų ramove (nuo 1924 m.). Į juos būdavo kviečiami karininkai ir jų šeimų nariai valstybinių švenčių proga, būdavo rengiamos asmeninės šventės, vykdavo sporto varžybos, klestėjo plati kultūros programa, įvairiais aspektais buvo propaguojamas visuomeninis gyvenimas.

Karininkų ramovė kiek pakeitė savo veidą sovietmečiu. Rūmai buvo gerokai apleistai, jie pavadinti darbininkų ir valstiečių, Raudonosios armijos vadų namais. Didelę žalą Karininkų ramovę patyrė 1944 m., kai rūmuose įsikūrė sovietų armijos fronto ligoninė. Tuo metu sunaikin-

ta nemažai brangaus turto. 1945 m. Ramovė pavadinta karininkų namais (arba DK). Kultūros skyrius be išlygų čia rengė koncertus, kvietė gastroliuojančius kolektyvus, bent kelis kartus per savaitę restorano salėje vykdavo šokiai.

Prieškario Lietuvoje Kau-



Prieparodos standų Ramovės svečiai



Jie budi Tėvynės sargyboje Jono IVAŠKEVIČIAUS nuotr.

no Vytauto Didžiojo universiteto studentė Elena Ližaitė-Adomėnienė (vėliau išvykusi į JAV) dažnai lankydavosi Karininkų ramovėje ir savo aplinkos žmonėms yra sakiusi: "Čia, Ramovėje, sklendo tokia lietuviška dvasia..." Dabar jos sūnus – filosofas istorikas dr. Antanas Adomėnas apie Kauno karininkų ramovę rengiasi išleisti knygą anglų kalba.

(keliamą į 4 psl.)

Ingrida VĖGELYTĖ

Kova turės savo rezultatų

Šių metų lapkritį gausu tautos gyvenimui ir visuomenei labai svarbių istorinių įvykių. Pagal tradiciją, pirmiausia apie žuvusius lapkričio mėnesį laisvės kovose. Jų – legionai, visų neįmanoma išvardyti. Paminėsiu tik iškiliausius vardus mėnesio dienų seka.

Vyskupas Vincentas Borisevičius – sušaudytas 1946 m. lapkričio 18 d. Vilniuje.

Pirmąjį Tauro apygardos vadą plk. Leoną Tauņ-Kovą ir apygardos štabo viršininką Vytautą Bacevičių-Vyganą okupantai sušaudė 1946 m. lapkričio 26 d.

1954 m. lapkričio 26 d. Maskvos Butyrkų kalėjime buvo sušaudytas Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos prezidiumo pirmininkas, Lietuvos valstybės svarbaus teisės akto – 1949 m. vasario 16 d. Deklaracijos pirmasis signataras, generolas Jonas

Žemaitis-Vytautas.

Prieš 65 metus, lapkričio 26 d., Kaune mirė nepriklausomybės kovų dalyvis kariuomenės vadas generolas Silvestras Žukauskas.

Gynybos pajėgų vadui okupuotoje Lietuvoje generolui Adolfui Ramanauskui-Vanagai raudonasis agresorius įvykdė mirties nuosprendį prieš 45 metus – 1957 m. lapkričio 29 d.

Šie vardai šiandien minėtini kaip nenuginčijami karo nusikaltimų įkalčiai. Karo nusikaltėlių nei Lietuvos Temidė, nei tarptautinis teismas dar nesvarstė. Tačiau pirmą kartą praėjusio amžiaus istorijoje nusikaltėlišką komunizmo ideologiją ir jos pagrindus įvykdytus genocido nusikaltimus įvertino ir pasmerkė Tarptautinis Vilniaus visuomeninis tribunolas.

(keliamą į 4 psl.)

Žinios iš Seimo

Keblumus dėl Tauro apygardos paminklo statybos svarstys Seimo komisija

Vykdamas dabar jau tęstinę rezistencijos įamžinimo programą, kuri numato iki 2008 metų pastatyti 9 partizanų apygardoms paminklus, sustota prie trečiojo – Tauro partizanų apygardos (Marijampolės apskritis) paminklo.

Iki šiol tėra pastatyti du paminklai Lietuvos partizanų apygardoms – Didžiosios Kovos apygardai Gelvonuose ir Algimanto apygardai Troškūnuose.

Neseniai Vyriausybė, patvirtinusi tęstinę rezistencijos įamžinimo programą, susimylėjo ir skyrė dalį pinigų trečiajam paminklui. Žinoma, pinigai skirti ne be primygtinio buvusių politinių kalinių ir tremtinių spaudimo ir nuolatinių prašymų.

Tad nenuostabu, kad Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) vadovybė, pagaliau gavusi seniai žadėtus pinigus, energingai ėmėsi darbo. Juolab kad to darbo tikrai yra – Marijampolės miesto taryba ir vietos visuomeninė organizacija "Vytautų klubas" turi savo interesų ir statyti paminklo Lietuvos partizanams tikrai neskuba. Tai patvirtino ir LGGRTC generalinė direktorė, dėl paminklo statymo vietos į Marijampolę jau važinėjanti tartis dvejus metus. Deja, su miesto valdžia dėl paminklo statybos vietos niekaip negalima susitarti. Nors miesto tarybos posėdyje visi viešai pasisakė už tokio paminklo statybą mieste, bet sprendimai buvo priimti patys nepalankiausi. Įdomiausia buvo klausytis miesto vadovų ir tarybos narių nuomonės apie paminklą Lietuvos partizanams.

(keliamą į 3 psl.)

Aktualijos

■ Lapkričio 20 d. į Prahą vyksiantį NATO šalių vadovų susitikimą išvyko Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus. Tikimasi, kad Lietuva bus oficialiai pakviesta į Aljansą. NATO viršūnių susitikime dalyvauja ir JAV prezidentas Dž.Bušas. NATO vadovų susitikimo Prahą išvakarėse Dž.Bušas davė interviu "Laisvosios Europos" radijui. "Mažos šalys gali kariškai prisidėti prie NATO, nes žino laisvės kainą", - pasakė JAV prezidentas.

■ "Vilniaus dešimtukui" priklausančių šalių jaunimas Vilniuje įvykusioje konferencijoje diskutavo apie Aljanso ateitį.

■ Lietuvos sieki stoti į Europos Sąjungą lapkritį remia didžiausias gyventojų skaičius per visą rengimosi narystei laikotarpį. Naujos sociologinės apklausos rezultatai rodo, kad jeigu dabar vyktų referendumas, už Lietuvos narystę ES balsuotų 61,8 proc. apklaustųjų. Spalį tokią poziciją palaikė 54,5 proc. šalies gyventojų.

■ Seimas ratifikavo Jungtinių Tautų Bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolą, įpareigojantį Lietuvą mažinti šiltnamio efektą atmosferoje sukeliančių dujų išmetimą.

■ Lietuvos specialiųjų pajėgų kariai, pasirengę dalyvauti antiteroristinėje operacijoje "Enduring Freedom", pasiekė dislokacijos vietą.

■ Prezidentas Valdas Adamkus savo veiklos ataskaitą sudėjo į knygą "Penkeri darbo metai". Nusprendęs siekti antros kadencijos V.Adamkus šiuo metu yra labiausiai visuomenės remiamas kandidatas.

■ Šalies prezidentas V.Adamkus ragina Vyriausybę kuo greičiau spręsti susidariusią koliziją, kad žmonės, nusi kaltę lietuvių tautai (buvę okupacinių represinių struktūrų darbuotojai, kurie žudė ir trėmė Lietuvos gyventojus), nebūtų įvertinti už nuopelnus Lietuvos valstybei ir jiems nebūtų mokamos valstybinės pensijos.

■ Vyriausioji rinkimų komisija į savivaldybių tarybų rinkimus užregistravo 26 partijas, kovosiančias dėl 1560 mandatų šešiasdešimtyje savivaldybių tarybų. Jonavos rajono apygardos rinkimų komisija neleido Seimo nariui liberalui Jonui Čekuoliui kandidatuoti į Jonavos rajono tarybą. Jis sąrašė buvo penktas.



Spausdiname LPKTS tarybos konferencijoje, vykusioje 2002 11 06 Kaune, priimtas rezoliucijas

Dėl čečėnų tautos genocido

Buvę Lietuvos partizanai, Laisvės kovų dalyviai, tremtiniai visada suprato ir rėmė čečėnų tautos kovą už savo tėvynės nepriklausomybę. Ir dabar, po Maskvos įkaitų tragedijos, mes savo nuomonės dėl čečėnų tautos apsisprendimo gyventi laisvoje nepriklausomoje tėvynėje neginčijamos teisės nekeičiame.

Mes smerkiame Rusijos kariuomenės vykdomas represijas ir civilių gyventojų žudynes Čečėnijoje. Šios represijos ir žudynės: žudomos šeimos, griaujami ir deginami namai, išvaromi civiliai gyventojai iš tėvynės ir verčiami būti pabėgėliais kitose šalyse, net leksikonas, kovotojus už laisvę vadinant banditais ir teroristais, mums labai primena okupantų represijas ir terorą okupuotoje Lietuvoje.

Dėl valstybinių nukentėjusiųjų asmenų pensijų mokėjimo sovietinių represinių struktūrų darbuotojams

Spalio 24 d. Sodros vadovas Dalius Prevelis (atsistatydinęs tą dieną) pasirašė nurodymą visiems Sodros padaliniais atnaujinti nukentėjusiųjų asmenų pensijų mokėjimą sovietinių okupacinių represinių struktūrų – NKVD, MGB, KGB – darbuotojams, sribams ir VKP(b) padalinių vadovams, nes esą jie – buvę Antrojo pasaulinio karo dalyviai. Pensijų mokėjimas pradedamas nelaukiant Seimui pateiktų įstatymo pataisų svarstymo.

Griežtai protestuojame prieš valstybinių nukentėjusiųjų asmenų pensijų mokėjimą buvusiems okupacinių represinių struktūrų darbuotojams – tiek nacių, tiek ir sovietinio genocido prieš Lietuvos gyventojus vykdytojams. Šiuo atveju ir nukentėjusysis, ir jo budelis gauna tą pačią pensiją prie to paties kasos langelio. Nukentėjusysis, buvęs politinis kalinys, tremtinys

Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro veiklos

LPKTS tarybos konferencijos dalyviai vienu iš pagrindinių Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) veiklos prioritetų laiko nuo okupacijų nukentėjusių Lietuvos piliečių atsiminimų rinkimą, jų sisteminimą ir apibendrinimą, žinyno "Tremties ir kalinimo vietas" papildytą ir išplėstą leidimą.

Manome, kad šios programos vadove ir toliau turi likti LGGRTC Me-

Dėl paminklų partizanų apygardoms statybų

Paminklai devynioms partizanų apygardoms yra simboliniai didvyriškos partizanų kovos prieš sovietų okupantus atminimo ir pagarbos ženklai. Dėl to paminklų statybos vietos nėra sietinos su konkrečiomis partizanų vadaviečių, mūšių ar aukų laidojimo vietomis, kurios yra pažymimos standartiniais atminimo ženklais arba individualiais paminklais.

Partizanų apygardų teritorijos daugeliu atvejų apytikriai sutampa su dabartinių apskričių teritorijomis. Pa-

Mes protestuojame prieš Rusijos valdžios spaudimą Lietuvai reikalaujant uždaryti Čečėnijos informacijos ir kultūros centrą Vilniuje, laikome tai neleistinu kišimusi į Lietuvos vidaus reikalus.

Mes smerkiame Lietuvos valdžios veiksmus grąžinant į Baltarusiją čečėnų pabėgėlius, iš kurių dauguma buvo vaikai ir moterys. Laikome šią akciją nežmoniška ir gėdinga.

Kartu tiesiai ir atvirai sakome, kad nepritariame ir niekuomet nepritarsime niekuo nekaltų civilių žmonių ėmimui įkaitais, laikome ir laikysime tokius veiksmus smerktiniais ir jokiomis aplinkybėmis nepateisinamais.

Esame įsitikinę, kad įkaitų grobikai daro nepataisomą žalą čečėnų laisvės kovos reikalui.

gauna menkumą kompensaciją už patirtus kankinimus ir pažeminimą. Už ką nepriklausoma Lietuvos valstybė moka tą pačią kompensaciją represijų vykdytojui, klausiamo Lietuvos Respublikos premjerą A. Brazauską ir darbo ir socialinių reikalų ministrę V. Blinkevičiūtę. Juolab kad pokario metais aktyvūs represijų vykdytojai buvo prilyginti Antrojo pasaulinio karo dalyviams ir kad nurodymą pensijas jiems vėl mokėti davė susikompromitavęs, korupcija apkaltintas pareigūnas.

Reikalaujame, kad ministrė V. Blinkevičiūtė sustabdytų valstybinių nukentėjusiųjų asmenų pensijų mokėjimą represijų prieš Lietuvos gyventojus vykdytojams, panaikintų susikompromitavusio buvusio Sodros vadovo nurodymą. Šį klausimą gali spręsti tik Seimas, svarstydamas jau pateiktas įstatymo pataisais.

morialinio departamento vyriausioji specialistė Aldona Juodvalkytė, kuri parengė Atsiminimų rinkimų programą ir metodiką, organizavo jos vykdymą.

Kreipiamės į LGGRTC vadovybę su prašymu patvirtinti programą "Atsiminimų apie tremties ir kalinimo vietas rinkimas ir tvarkymas" ir paskirti Aldoną Juodvalkytę jos vadove.

minklai partizanų apygardoms yra meniški, brangūs, statomi valstybės lėšomis. Dėl to jie turi būti statomi apskričių centruose, kad būtų kuo lengviau pasiekiami visuomenei.

Pastatyti paminklai Didžiosios Kovos apygardai Gelvonuose ir Algimanto apygardai Troškūnuose šiuo požiūriu yra netinkamos vietoje. Vyčio apygardos paminklui siūloma vieta Vadokliuose taip pat nėra gera.

(keliami į 4 psl.)

LGGRTC naujienos

■ Lapkričio mėn. sueina 5 metai, kai pradėjo savo veiklą LR Vyriausybės 1997 m. lapkričio 11 d. patvirtinta Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija. Per šį laikotarpį Komisija atliko svarbų darbą: išnagrinėjo daugiau kaip 80 tūkstančių rezistentų ir nukentėjusių nuo okupacijų asmenų prašymų. Kario savanorio teisinis statusas pasiūlytas 4946 asmenims, laisvės kovų dalyvio teisinis statusas - 3636 asmenims ir 68257 asmenims – nukentėjusio nuo okupacijų teisinis statusas. Kadangi Komisijos darbai eina į pabaigą, raginame visus pretendentes į vienokį ar kitokį teisinį statusą paskubėti pateikti reikalingus dokumentus Komisijai (Gedimino pr. 40, Vilnius).

Telefonai pasiteirauti: rezistentams (8-5) 2314157, nukentėjusiems asmenims (8-5) 2313012.

■ Spalio 9–14 d. Frankfurto tarptautinėje knygų mugėje savo leidinius kartu su 24 Lietuvos leidyklomis ekspozavo ir LGGRTC Leidybos skyrius. Tarptautinėse knygų mugėse Leidybos skyrius, kaip Lietuvos leidėjų asociacijos narys, dalyvauja jau nuo 1998 m.

Apie Centro išleistus leidinius užsienio skaitytojai, bibliotekos bei mokslinės institucijos, besidominčios Lietuvos gyventojų genocido ir pasipriešinimo okupaciniams režimams tema, informacijos randa Centro interneto svetainėje (www.genocid.lt). Nauji leidiniai siunčiami lietuvių kalba užsienyje leidžiamiesiems laikraščiams "Draugas" (JAV), "Akiračiai" (JAV), "Tėviškės žiburiai" (Kanada), Lietuvos radijo programai (Kanada), kur skelbiamos recenzijos, anotacijos, taip pat Lietuvos ambasados ar karo atašė Austrijoje, Belgijoje, Čekijoje, Danijoje, Estijoje, Italijoje, Izraelyje, Latvijoje, Lenkijoje, Norvegijoje, Rusijoje, Vokietijoje, Švedijoje.

Centro leidinių užsako knygų platinimo centrai Dawson Books (Švedija), Harrassowitz (Vokietija), Moser Book Service (Švedija), Lithuanian Heritage Magazine (JAV). Jie platina leidinius anglų kalba. Centro leidiniai nuolat platinami Los Andžele, Šv. Kazimiero knygyne, ir lietuviškame knygynėlyje, Kanadoje. Visus Centro leidinius užsako Lietuvių mokslo ir studijų centras (JAV) bei Lietuvių kolegijos biblioteka Romoje. Leidiniai siunčiami ir pavieniams asmenims (kai kurie yra nuolatiniai užsakovai).

Centro leidinių patenka ir į užsienio šalių mokslo įstaigas, bibliotekas, žurnalus. Pagal užsakymus leidiniai nusiųsti į Oksfordo universiteto biblioteką (Anglija), žurnalą "Tuna" (Estija), Kultūros centrą Seinuose (Lenkija), Holokausto memorialinį centrą (JAV), Paryžiaus nacionalinę biblioteką (Prancūzija), A. Sacharovo muziejų ir visuomeninį centrą, Peterburgo Atminties knygos redakciją "Leningrado martirologas", muziejų "Memorialas" (Rusija), Leipcigo biblioteką, žurnalą "Nordost-Archiv", Herderio institutą (Vokietija) ir kt.

■ Lapkričio pabaigoje Genocido aukų muziejuje numatoma atidaryti nuolatinę ekspoziciją, atspindinčią pirmąją Lietuvos okupaciją (1939-1941 m.), o keičiamųjų ekspozicijų salėje – pristatyti per dešimtmetį įsigytų eksponatų parodą. Pristatyme dalyvaus daug garbingų svečių, tarp kurių bus ir LR Prezidentas Valdas Adamkus.

■ Lapkričio 20–22 dienomis įvyks pirmasis Skundų skyriaus posėdis. Skundų skyrius, remiantis LGGRTC centro ir Rusijos Federacijos "Savitarpio supratimo ir santarvės" fondo Kooperacine sutartimi dėl bendradarbiavimo nagrinėjant Lietuvos Respublikoje gyvenančių asmenų prašymus kompensacijoms gauti pagal Vokietijos federacinį įstatymą dėl fondo "Atmintis, atsakomybė ir ateitis" ir šių fondų bendradarbiavimo sutarties nuostatų, sudarytas iš trijų asmenų – po vieną Vokietijos, Lietuvos ir Rusijos atstovą. Skyriui pirmininkauja Vokietijos fondo atstovas. Skundų skyriaus paskirtis – nagrinėti apskūstus Rusijos fondo sprendimus dėl kompensacijų skyrimo bei jų dydžio tų asmenų, kurie savo užpildytas anketas pateikė LGGRTC centrui. Skundų skyrius tikrina tiek Rusijos fondo sprendimų priežastis, tiek jų reikalingumą. Keisti sprendimą skundėjo nenaudai neleidžiama. Kiekvienas padavęs skundą asmuo gali pateikti naujus dokumentus ar paaiškinimus, kurių dar nebuvo nagrinėjant prašymą. Skundų skyriaus sprendimai yra galutiniai ir jie privalomi tiek Rusijos, tiek Vokietijos fondams. Šiuo metu yra gauti 23 skundai.

Tie asmenys, kurie savo užpildytas anketas nusiųstė Rusijos Federacijos "Savitarpio supratimo ir santarvės" fondui į Maskvą, sprendimus gali apskūsti tik tiesiogiai Rusijos fondui.

■ Lapkričio 14 d. Kalvarijos mst. savivaldybėje visuomenei buvo pristatytas paminklo Tauro apygardos partizanams projektas, kurio autoriai – skulptorius A. Ambraziūnas ir architektas A. Lukoševičius. Savivaldybėje taip pat eksponuota paroda "Mes nemirė..." skirta Lietuvos partizanams bei istorinei Tauro apygardos apžvalgai.

■ Lapkričio 20 dieną baigiasi terminas, iki kurio buvo priimami darbai Genocido aukų muziejuje (Aukų 2a) LGGRTC skelbiamam vaizduojamosios dailės konkursui "Romus Kalanta, jo karta ir pilietinis pasipriešinimas". Konkurso darbų vertinimas įvyks lapkričio 25 dieną.

■ Lapkričio 29 d. įvyks A. Ramanausko-Vanago 45-ųjų žūties metinių minėjimo renginys. Numatyta programa:

15.30 val. šv. Mišios Vilniaus arkikatedroje;

16.30 val. pagerbimas GAM buvusio KGB kalėjimo kameroje Nr. 1, kur A. Ramanauskas-Vanagas kalėjo (Aukų 2a);

18 val. minėjimas Vilniaus įgulos karininkų ramovėje (Pamėnkalnio 13).



Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Netgi valstybės pareigūnai šį paminklą pristatė kaip įtakingos ir gausios buvusių politinių kalinių ir tremtinių organizacijos užgaidą. D.Kuodytei reikėjo vietos valdininkams aiškinti, kad tai valstybinės rezistencijos įamžinimo programos dalis, kurią savo dekretu inicijavo pats Prezidentas.

Niekas iš miesto tarybos narių net neužsiminė apie paminklo partizanams prasmę, kuo jis būtų naudingas marijampoliečiams ir Lietuvos žmonėms. Tarybos nariai tik kalbėjo, kad miestas gaus pinigų, bus sukurtos kelios darbo vietos, kol vyks statyba, o vėliau turėtų būti iš aukščiau finansuojama valstybinės reikšmės paminklo priežiūra. Anot jų, tai dėl to marijampoliečiams reikėtų paminklo Tauro apygardos partizanams.

Žodžiu, Tauro apygardos paminklo statyba Marijampolėje, kurią valdo kairieji, tikrai stringa ir, matyt, strigtų dar ilgai. Tikriausiai tol, kol nenaudojamos lėšos būtų paskirtos kitiems svarbiems darbams. Todėl LGGRTC vadovybė nutarė šio paminklo apskrities centre nestatyti, o perkelti jį į Kalvariją. Čia miestui vadovau-

ja modernusis krikščionis demokratas, kuris tikrai nesilaikytų kairiųjų taktikos ir statybai nekaišiotų pagalių į ratus.

Deja, šiam sumanymui nepitaria Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Buvę politiniai kaliniai suvokia rezistencijos įamžinimo svarbą visai Lietuvai. Teisybės dėlei reikia pasakyti, kad jie šiame bare yra nuveikę dešimterio-pai daugiau nei visos valstybinės institucijos ir programos. Bet apie tai – kitą kartą.

Tauro apygardos paminklo statybos keblumus nutarta svarstyti Seime. Kitą trečiadienį Seime specialiai Tauro apygardos paminklo statybos klausimui bus surengtas Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos posėdis. Į šios komisijos, kuriai vadovauja A.Stasiškis, posėdį, Seimo nario P.Jakučionio iniciatyva turėtų atvykti LGGRTC vadovė D.Kuodytė, Marijampolės meras V.Brazys, Tauro apygardos partizanų vadovybė ir kiti.

Pasak LPKTS pirmininko P.Jakučionio, jau du paminklai pastatyti bažnytkaimiuose, kur juos mato ne tiek daug žmonių. Jis sako, kad šie paminklai turėtų būti statomi apskričių centruose.

Pagalba turi būti suteikta

Grupė Seimo narių: A.Stasiškis, A.Vazbys, A.Vidžiūnas, G.Šileikis, V.Landsbergis, I.Degutienė, R.Juknevičienė, P.Jakučionis A.Kašėta ir kiti, kreipėsi į Seimo Žmogaus teisių komiteto pirmininką G.Dalinkevičių dėl sulaikytos čečėnų grupės Lietuvoje. Kreipimėsi rašoma: "Lapkričio 5 d. Lietuvos pasieniečiai sulaukė 17 asmenų grupę, kuri po kelių valandų buvo perduota Baltarusijos pareigūnams. Grupėje buvo šeimos, 8 mažamečiai vaikai, netgi kūdikiai, 6 moterys, tarp jų nėščios, o viena netrukus gimdys."

Seimo nariai piktinasi tokiu pareigūnų poelgiu ir teigia, jog tai ne tik nesuderinama su elementariomis žmoniškumo normomis, bet ir kertasi su įprastomis elgesio panašiais atvejais taisyklėmis. Juo labiau kad yra mažamečių vaikų ir nėščių moterų.

Žmogus turi ne tik teisę ginti savo vaikus ir jų gyvybes, bet ir tautinio apsisprendimo teisę, teisę ginti savo

Tėvynę, rašo Seimo nariai. Niekam, save vadinančiam demokratu, tuo labiau Lietuvos piliečiams, to nederėtų pamiršti. Mes gerai žinome laisvės siekimo ir persekiojimų kainą. Persekiojamas žmogus, o ypač – persekiojamas etniniu pagrindu, turi teisę tikėtis pagalbos ir prieglobsčio. Lietuvos pareigūnai, norėdami pataikyti į pastarųjų savaičių karštligiškai peršamą neigiamą požiūrį į čečėnų tautą ar tiesiog norėdami įsisteikti tokio požiūrio šalininkams, persistengė.

Seimo nariai įsitikinę, jog šį atvejį būtina išsamiai išnagrinėti žmogaus teisių bei sprendimų priėmimo aspektais. "Ar buvo šiems žmonėms tinkamai ir suprantamai paaiškinti jų teisės bei galimi pasirinkimo variantai? Ar buvo suteikta pagalba? Kas ir kokiais motyvais remiantis priėmė sprendimą juos perduoti Baltarusijos pareigūnams?" - baigia kreipimąsi grupė Seimo narių.

Komedijos tęsiasi

Jeigu garsiosios Gineso rekordų knygos sudarinėtojai atkreiptų dėmesį į rinkimų kampaniją Lietuvoje, tai, be abejonės, įtrauktų į rekordų sąrašą daugybę keistenybių. Iš tiesų ar yra kas girdėjęs, kad trečdalis parlamento narių iškeltų savo kandidatūras į savivaldybių tarybas? Netgi du kandidatai į prezidento postą – centristų lyderis Kęstutis Glaveckas ir "ubagų karalius" Vytautas Dominykas Šustauskas – įsirašė pirmaisiais savo partijų sąrašuose į Kauno savivaldybės tarybą. Galima trumpam įsivaizduoti, kas būtų, jeigu kuris nors iš jų būtų išrinktas prezidentu. Lakstytų iš prezidentūros į tarybos posėdžius Kaune? Nežinia kodėl antrasis Lietuvos miestas taip traukia ne tik valdančiosios neokomunistinės daugumos seimūnus, bet ir centristus, liberalus ir, žinoma, savo tėvonija laikinąją sostinę laikančius šustauskinius rėksnius. Antai Kauno tarybos nariais užsimojo tapti ne tik K.Glaveckas su V.Šustausku, bet ir vadinamieji socialdemokratai V.Popovas, B.Vėsaitė, socialliberalas K.Kuzmickas, visa kauniškių liberalų komanda – D.Teišerskytė, J.Jučas ir K.Rimšelis. Na, o jaunalietuvių vadas S.Buškevičius pirmuoju numeriu partijos sąrašė įrašė savo sūnų...

Kai kurie paragavę valdžios skonio stumia į ją ir savo žmonas. Štai V.Šustausko trečioji žmona Nijolė užsimanė tapti sostinės savivaldybės tarybos nare, o gal net mere, jeigu pavyktų apmulkinti Vilniaus žmogelius iškepant jiems kokį jautį. Kita vertus, kuo gi Šustauskienė blogesnė už naująją premjero A.Brazausko žmoną Kristiną, taip pat iškeltą kandidatę į Vilniaus tarybą.

O apskritai, Vyriausiosios rinkimų komisijos duomenimis, net 10 tūkstančių kandidatų iš 26 partijų 60 rinkimų apygardų kausis dėl vietos po saule. Taigi septyni kandidatai į vieną vietą.

Septyniolika mozių

Startas duotas. Net septyniolika pretendentų pasirengę gelbėti Lietuvą. Jeigu pridėsime "didįjį gelbėtoją" premjerą A.Brazauską, tai susidaro jau 18. Aišku, premjeras savo gelbėtojo titulo atsižadėti neketina, nes motininė partija jau seniai nusprendė,

lyvykiai, komentarai

kad prezidento kėdė jai nelabai rūpi. Savo kandidatu paskirdama draugą Vytenį Andriukaitį neokomunistų partija tai puikiai pademonstravo. Atrodo, jog partijai priimtinausi būtų A.Paulauskas ir skraidantis už rusiškos bendrovės pinigus dukart ekspremjeras R.Paksas. Juk ne be reikalo bendrovės "Aviabaltika" šefas atseikėjo lakiojančiam Rolandui visą milijoną litų. Tai – viešai. O kiek iš tiesų šios bendrovės bosas J.Borisovas, kuris yra pareiškęs, kad tik vienas Paksas gali išgelbėti Lietuvą, pastatė už R.Paksą, niekas nežino ir tikriausiai nesužinos.

Tarp kandidatų į ekselencijas – keletas milijonierių. Tai K.Bobelis, A.Matulevičius, J.Petrėitis, A.Pilvelis. Tiesa, pažvelgus į kai kurių kandidatų turto, pajamų ir santaupų deklaracijas susidaro gana įdomus vaizdelis. Štai kandidatas į prezidento postą Gyvenimo logikos partijos įkūrėjas Vytautas Bernatonis, vadinantis save mokslininku, gamybininku ir verslininku, giriasi dirbęs gamybos ir komercijos srityse Lietuvoje, Rusijoje, Vokietijoje, netgi Malaizijoje ir kitose Pietryčių Azijos šalyse. Savo deklaracijoje jis teigia šiemet gavęs vos 1877 litus pajamų ir sumokėjęs valstybei 59 litus mokesčių. Na, o Australijoje gimęs Juozas Petrėitis, deklaravęs turįs turto už beveik 145 milijonus litų, tvirtina šiemet gavęs tik 6704 litus pajamų ir sumokėjęs 128 litus mokesčių. Kažkur staiga išgaravo ir "gintarinės ledi" Kazimieras Prunskienės turtai. 2001 m. pabaigoje deklaravusi turinti 537 tūkst. litų vertės turto, dabar nurodo turinti tik už 142 tūkst. litų. Didysis Maskvos draugas ir kovotojas prieš Amerikos imperializmą J.Veselka pasirodo esąs turtingesnis. Jis deklaravo turįs turto už 363 tūkst. litų ir 92 tūkst. litų santaupų.

Tuo tarpu vėlų rudenį visa Lietuva nusidažė mėlynai. Ant visų tvorų, pastatų, netgi telefono būdelių atsirado tūkstančiai įvairaus dydžio plakatų su Seimo pirmininko A.Paulausko atvaizdu. Stebėtis nederėtų. Juk už besišypsančio A.Paulausko nugaros stovi ne kas kitas, o pats didžiausias Lietuvos oligarchas V.Uspaskichas. Ir ne tik jis. Pakanka tik pažvelgti, kaip maloniai buvo sutiktas Maskvoje nuvykęs ten "dirbti, o ne skambinti fortepijonu" A.Paulauskas. Pasidžiaugdamas, kad Kremlius šeiminkų ir jo pozicijos dėl bevizio režimo iš Kaliningrado ir į jį

per Lietuvos teritoriją visiškai sutampa, Seimo pirmininkas dar kartą akivaizdžiai parodė, kieno vežime sėdi ir kieno giesmę gieda. Beje, A.Paulauskas savo kelionę į Meką, atsiprašau – Maskvą, pasirinko pačiu laiku – prieš rinkimus. Tai irgi ne naujiena. Prieš anuos Lietuvos prezidento rinkimus taip pat buvo į "trečiąją Romą" nukakęs. Tada aiškino, kad važiavo rūpintis Maskvos nusavintais Lietuvos žmonių indėliais. O dabar kartu su jį lydėjusiais Seimo nariais V.Uspaskichu ir V.Tretjakovu bei didžiai nusipelnusiu partiečiu Seimo tarp-parlamentinių ryšių su Rusija grupės pirmininku V.Greičiūnu išklaušė naujas Kremlius emisarų instrukcijas.

Kuo čia dėta Europos Sąjunga?

Ne tik paprasti piliečiai, bet ir kai kurie politologai kaltina Europos Sąjungą, kad ji nuolaidžiaudama Rusijai už Lietuvos nugaros susitarė dėl bevizio tranzito iš Karaliaučiaus ir Rusijos per Lietuvos teritoriją. Dalis tiesos tokiuose kaltinimuose, be abejo, yra. Tačiau tik dalis. Juk dar gerokai prieš ES ir Rusijos sandorį ne kas kitas, o premjeras ir partijos vadas A.Brazauskas atvirai agitavo už bevizį režimą. Ne atsitiktinumas ir pasirodęs kito partinio funkcionieriaus – vidaus reikalų viceministro V.Bulovo "memorandumas" Karaliaučiaus klausimu. Todėl aiškiai atstovaujanti ne Lietuvos, o Rusijos interesams dabartinė valdžia padarė viską, kad tranzitas per Lietuvą vyktų pagal Maskvos pageidavimus. Beviltingai naiviai atrodo užsienio reikalų ministras A.Valionis ir partijos ideologas G.Kirkilas aiškindami piliečiams, jog Europos Sąjunga pažadėjusi Lietuvai, kad ji bus priimta į Šengeno erdvę drauge su pirmąja šalių grupe. Labai abejotina, ar taip atsitiks. Juk nė per vienos pretendentes į Šengeno teritoriją nevažinėja beviziai Rusijos ešelonai. Antra vertus, sunkiai suvokiama, ar Šengeno sutartį pasirašiusios valstybės koreguos tą sutartį. Taigi ne Europos Sąjunga nuolaidžiauja Maskvai ir vėlasi Rusijos uodegoje. Vadinamieji Briuselio biurokratai turi pilną teisę samprotuoti, kad Lietuvos valdžia pati prašosi tapti Rusijos priedėliu, be jokio priešinimosi leisdama Rusijos ešelonams važinėti po Lietuvą.

Jonas BALNIKAS



Tautinės savimonės tęstinumo židiny

(atkelta iš 1 psl.)

Tai – ypatinga vieta. Čia kariškiai priima priesaiką. Ir anais prieškario Lietuvos laikais, ir dabar į Ramovę mielai renkasi jaunimas, vyksta labai prasmingi kultūriniai renginiai. Karininkai visais laikais buvo laikomi pavyzdinumu ir gero tono etalonu.

Antrajam gyvenimui prisikėlusį Kauno įgulos karininkų ramovė mielai kviečia į renginius svečius iš užsienio ir tautiečius. Čia minimos iškilių asmenybių gimtadienių datos, rengiamos tautiškos vakaronės, vyksta net istorijos pamokos, į kurias mielai renkasi moksleiviai.

Vienas pastarųjų dienų renginys – Vinco Kudirkos mirties metinių minėjimas. Į jį buvo pakviesti kudirkaičiai iš įvairių Kauno mokyklų. Tai – varpininkų ir birutiečių draugijų renginys. Rašytojo ir gydytojo, Lietuvos himno autoriaus mirties metines kudirkaičiai bei varpininkai mini kasmet. Ši šventė šiemet vyko Karininkų ramovėje, nes kitoje vietoje ji būtų praradusi prasmę bei iškilmingumą.

Kova turės savo rezultatų

(atkelta iš 1 psl.)

Juos minėdami pagerbiame visus, žuvusius nepriklausomybės kovose, 1941 metų birželio sukilime, ginkluotajame pasipriešinime, mirusius GULAG'o salyne ir tremtyje. Brangią kainą sumokėjo lietuvių tauta už savo laisvę ir nepriklausomybę.

Pasitikdami epochinės reikšmės Lietuvos valstybei įvykius, nusilenkę žuvusiųjų atminimui, oriai pasidžiaukime, nes generolo Jono Žemaičio pranašiški žodžiai, išstarti okupacinio teismo akivaizdoje prieš paskelbiant jam mirties nuosprendį: „Aš vis tiek laikau, kad kova, kurią aš vedžiau devynerius metus, turės savo rezultatų“, tampa realybe.

Lapkričio 18 d. visos trys Baltijos šalys mini Latvijos Nepriklausomybės dieną. Šias šalis vienija ne tik geografija, bet ir juodasis Molotovo-Ribentropo pakto suokalbis, kuriuo buvo mėginta visiems laikams atimti tautų teisę spręsti savo likimą.

Lapkričio 19 d. sukanka 10 metų, kai Lietuvos Respublikos Aukščiausioji

Rezoliucija dėl paminklų partizanų apygardoms statybų

(atkelta iš 2 psl.)

Tinkamiausia vieta buvo parinkta Tauro apygardos paminklui Marijampolėje, Vytauto parke. Tačiau paskutiniu metu kilo nesutarimų tarp LGGRTC vadovybės ir Marijampolės miesto tarybos dėl paminklo vietos perstūmimo 15 ar 20 metrų. Dėl to LGGRTC generalinė direktorė Dalia Kuodytė atsisakė statyti paminklą Marijampolėje ir pasiūlė jį statyti Kalvarijoje.

– Pas mus visi renginiai nemokami, – sako rūmų viršininkas mjr. G.Reutas. – O tai – nemažas privalumas visuomenei. Nesunkiai susitariame su teatru kolektyvais, artistais, profesoriais, menininkais, kurie noriai pas mus lankosi ir rengia savo darbų parodas, skaito pasakaitas, perkelia iš savo scenos spektaklius ir kt.

Labai prasmingos būna tos akimirkos, kai Karininkų ramovėje suteikiami kariniai laipsniai, karininkų šeimos čia švenčia savo asmenines šventes, renginius mielai pajvairina Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Birutės karininkų šeimų moterų draugija, ateitininkai, krašto apsaugos struktūros padalinių nariai, kiti tautinės savimonės propagotojai ir puoselėtojai.

Svečiai iš užsienio apsilankę Lietuvoje ir pabuvoję Kauno įgulos karininkų ramovėje būna maloniai nustebinti – tokios atmosferos tarp karinių dalinių pasaulyje, sako, jiems regėti neteko. Tai – didžiausias komplimentas tiems, kurie saugo ir puoselėja tėvų bei senelių tradicijas.

Taryba atkūrė Lietuvos Respublikos kariuomenę.

Lapkričio 21-22 d. Prahoje sprendžiamas naujų kandidačių į NATO priėmimo klausimas. Nepaisant politinės spalvos pokyčių keičiantis Seimo ir Vyriausybės sudėčiai, buvo nuosekliai laikomasi vidaus ir užsienio politikos kurso, kuris Nacionalinio saugumo strategijos dokumente skamba taip: „Artimiausiu metu svarbiausias uždavinys yra pasiekti narystę NATO“. Galima drąsiai teigti, kad 12 metų pastangų sustiprinti Lietuvos nacionalinį saugumą pasiekė tikslą. Narystė kolektyvinio saugumo sistemoje sudaro palankias sąlygas kelti ekonomiką ir puoselėti tautinę kultūrą.

Lietuvos kariuomenės dieną į Vilnių atvyksta JAV prezidentas Dž. Bušas. Šis vizitas vertintinas dvejopai. Pirma, įžymiojo svečio dėmesys Lietuvai liudija mūsų valstybės pastangų aukštą įvertinimą. Antra, tai reiktų priimti kaip aiškų, bet korektišką paraginimą įsipareigoti ir toliau neprarasti tempo.

Edmundas SIMANAITIS

Mūsų nuomone, paminklo statybos vietos keisti nereikėtų. Tačiau siūlomas pakeitimas nėra toks blogas, kad dėl to vertėtų atsisakyti statybos. Tauro apygardos paminklo perkėlimą iš Marijampolės į Kalvariją laikytume didele klaida.

Kviečiame abi konflikto puses kuo greičiau susitarti. Antraip statybai skirtos valstybės biudžeto lėšos liks nepanaudotos.

Rinkimams artėjant

Protų šturmas

Rinkimų kampanija įgauna pagreitį. Atėjo pažadų dalijimo metas. Prasidėjo didysis rinkėjų protų šturmas. Valdančioji dauguma, kurios didžiąją dalį sudaro buvusi partinė nomenklatura, išgyvena idėjų krizę, todėl belieka griebtis išbandyto arkliuko – pažadų. Čia buvusiųjų kompetencija nepralenkiama. Jų kandidatai – tiek Vytenis Andriukaitis, tiek Artūras Paulauskas – naujomis idėjomis neblizga, bet už tai populizmą įvaldę meistriškai. Blogiau tik kad rinkėjai darosi alergiški populizmui bei rožiniams „šviesaus rytojaus“ pažadams. Tai įvaro galvos skausmą valdančiajai daugumai, o nuo jo negelbsti net rusiškas „aspirinas“, dosniai tiekiamas per „Gazpromą“ ir „Mažeikių naftą“. Pamažu aiškėja, kad jų kandidatai prezidento rinkimų nelaimės. Belieka atsigriebti savivaldybių rinkimuose. Sudaromos šturmo komandos iš Seimo narių, kurie balotiruosis į savivaldybių tarybų rinkimus. Galvojama gana primityviai: Seimo narių pavardės papuoš partijos kandidatų į savivaldybių tarybas sąrašus ir rinkėjai paknopstomis puls už juos balsuoti. Ir jokios graužaties, kad Seimo nariai, išrinkti į savivaldybių tarybas, grįš atgal į Seimą. Svarbu, kad vietoj jų savivaldybių tarybose bus galima pasodinti kitus partijai nusipelnčius žmones, už kuriuos tie „netikėliai“ rinkėjai tikrai nebalsuotų. Taip savivaldybių tarybose atsirastų neturinčių žmonių pasitikėjimo, bet partijai reikalingų veikėjų, kurie atsidėkodami vykdys ne žmoniems, o valdančiajai daugumai naudingą politiką. Žodžiu, vyksta eilinis intensyvus rinkėjų kvailinimo vaju. Sostinėje į jį įtraukta netgi populiariausia moterimi išrinkta mūsų jaunavedžio premjero naujoji žmona.

Nedaug nuo sostinės atsilieka ir Kaunas. Čia pradėjo savo veiklą pažadų dalytojų desantas su p. Birute Vėsaite priekyje. Tiesiog malonu skaityti brangiai kainuojančius užsakytus straipsnius viename iš Lietuvos dienraščių – „Kauno dienoje“ ir gėrėtis jos nuotrauka. Valdančiosios daugumos bičiuliams Kaune parama tikrai reikalinga, ypač autoriteto požiūriu. O tas autoritetas gerokai pašlijęs. Buvęs Kauno meras socialliberalų lyderis Erikas Tamašauskas po finansinių skandalų ir teismų peripetijų ne tik neteko mero posto, bet ir parodydamas savo idėjinį „tvirtumą“ pabėgo į kitą partiją. Dabartinis meras Kauno socialdemokratų lyderis Donatas Ašmys išvis stebina savo „kompetencija“ tvarkant gyvybiškai svarbius miestui reikalingus. Finansų ministerija jam nežinant 7 mln. litų sumažino Kaunui skirtą sumą lengvatinėms paskoloms būstui įsigyti. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komi-

sija priėmė sprendimą nuo rugsėjo pradžios 31 centu padidinti kainą už kubinį šalto vandens metrą. Gyventojai sukandę dantis moka žymiai padidėjusias sąskaitas, o meras visus tikina, kad apie tai nebuvo informuotas. Kad gatvės apšviečiamos pusvalandžiu anksčiau – sužinojo tik iš žurnalistų. Ačiū Dievui, kad žiniasklaida padeda susivokti, o tai žmogus tūnotų nežinioje. Jei tai būtų anekdotas, būtų linksma, realybėje – liūdna. Žmonėms svarbūs sprendimai primami miesto merui nežinant. Susidaro įspūdis, kad jis reikalingas tik reprezentacijai. Kaip miestas be mero? Tai būtinas atributas miestui, na kaip... gaidys vištų pulkui. Padėtį gelbėti puolė netgi premjeras atvažiuavęs į naujo tilto atidarymą Kaune. Jis savo plačia krūtine ir dideliu „autoritetu“ pamėgino pridengti ne tokios plačios krūtinės ir be „autoriteto“ esantį partijos bičiulį miesto merą. Premjeras nuolat deklaruoja savo meilę ir nuopelnus Kaunui. Ką gi, jo tiesa. Dar būdamas prezidentu, pasitelkęs į pagalbą „rimtus“ mokslininkus, įrodė, kad miestui tauro simbolis netinka, ir laimingas televizijos laidoje aiškino, kad Kaunas nusipelnė turėti savo herbe kur kas kilnesnį padarą (atrodo, kažką panašaus į karvės ir asilo hibridą). Matyt, iš tos didelės meilės Kaunui nebūtų pagailėjęs jo herbui ir ožio su padoria barzda. Visai kitas dalykas, kai klausimas liečia finansus. Paprašytas skirti biudžeto pinigų naujojo tilto privaizavimo sutvarkymui bei tautos ir valstybės simbolio – Prisikėlimo bažnyčios atstatymo užbaigimui, atšauka trumpai: „Vyriausybė nėra gelbėjimo stotis“, ir siūlo ieškoti finansinės paramos iš Europos Sąjungos fondų bei privačių verslininkų. Susidaro įspūdis, kad Kaunas – ne Lietuvos, bet kažkokios užsienio valstybės miestas, todėl rūpintis juo turėtų Europos Sąjunga, o ne sava Vyriausybė. Taigi premjero meilė staiga išgauroja ir dingsta bet kokios realios galimybės padėti, nors Kauno, kaip pramonės miesto, įnašai į biudžetą sudaro didžiausią dalį iš visų Lietuvos miestų. Žodžiu, jūs tik mokėkit, o mes jau rasim, kur jūsų pinigus padėti. Mes kompetentingi, mes geriau išmanom.

Partija, praradusi autoritetą rinkėjų akyse, pasmerkta pralaimėti. Todėl tinka bet kokia pagalba ir bet kokios priemonės autoritetui pakelti. Svarbu, kad rinkėjai balsuotų taip, kaip reikia partijai ir Vyriausybei. Darosi suprantama „buvusiųjų“ nostalgija praėjusiems laikams. Geri buvo anie laikai. Jokių rūpesčių. Visi balsavo, kaip priklausau. O dabar... Tikras galvos skausmas.

Bronislovas
PRIŽGINIŠKIS



Nenuleidžiame rankų

Pasibaigus kurortiniam sezonui Druskininkuose beveik nebesimato poilsiautojų. Net prie pastato, kuriame šiemet įkurtas laisvalaikio centras, kuriame yra ir Rezistencijos ir tremties muziejus, tik retkarčiais pasirodo vienas kitas praėivis. Aprimo aistros, kilusios pavasarį dėl muziejaus atėities. Klausimas taip ir liko iki galo neišspręstas. Nutrūko šiokias tokias viltis pažadinęs dialogas tarp LGGRT centro bei Druskininkų savivaldybės.

Nepaisant tokios nepatvirtintos situacijos, muziejaus talkininkai tęsia savo

veiklą. Spalio 27 d. į muziejų rinkosi žmonės. Čia Domo Akstino iš Kauno iniciatyva buvo surengta popietė "Vilties ramsčiai".

Renginį pradėjo mokytoja B.Zalanskaitė senovine giesme "Dievas - mūsų prieglauda ir stiprybė", meninę programą pajvairino Druskininkų dienos užimtumo centro vaikai. Į renginį gražiai įsiliejo Senamiesčio vidurinės mokyklos moksleivių montažas apie tremtį. "Atminties" leidyklos vadovas D.Akstinas papasakojo apie sudėtingą kunigo Jono Kastyčio Matulionio gyvenimo kelią, pristatė unikalią lagerio laiškų

kolekciją. Su ypač dideliu dėmesiu susirinkusieji iš klausė kunigo K.Matulionio prisiminimų. Kunigas 1976-1977 metais kalintas Vilniaus saugumo rūsiuose už "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" platinimą. Tada jis buvo nuteistas lygtinai ir paleistas, tačiau 1984 metais vėl suimtas ir trejetą metų kalėjo Smolensko ir Novo Orlovsko lageriuose.

Kunigas K.Matulionis apdovanotas Sausio 13-osios medaliu ir DLK Gedimino ordinu. Nepriklausomybės medaliai atsisakė motyvuodamas, kad pastaruoju metu kai kurie žmonės nepelnytai užmirštami, o neverti - apdovanojami.

Popietės metu buvo daug jaudinančių akimirų, kai kas ir ašarą nusibraukė. Iš renginio žmonės skirstytis neskubėjo - bendravo su svečiais, apžiūrino GULAG'o antspaudais paženklintus laiškus. Ypatingą susidomėjimą sukėlė kunigo K.Matulionio rašyti laiška. Muziejuje liko svečių padovanotas ekspozicijos - sovietinio persekiojimo metais dvasininko naudoto antspaudo - miniatiūrinės "spaustuvėlės" kopija.

Gintautas
KAZLAUSKAS



Popietės dalyviams gieda Dienos užimtumo centro vaikai

Išlikome, kad apgintume mirusiuosius

Elvyra ŽEIZIENĖ

Kauno įgulos karininkų ramovėje buvo pristatyta nauja Edmundo Simanaičio knyga "Tebesitęsianti akistata". Ją autorius skiria žuvusiems ir gyviems kovos draugams, rezistentams, niekintiems GULAG'o salyne, tremtyje, išlaikiusiems tikėjimą Laisvės kovų teismu, patiriančiams pažeminimą nepriklausomoje Lietuvoje, ir visiems, kuriems gali tekti patirti veidmainystės ir melo išbandymus.

Parašyti šią knygą autorių

mas.

Pasak autoriaus, žodis akistata, esantis ir knygos pavadinime, pirmą kartą buvo pavartotas laikraštyje "Lietuvos rytas" (1996 11 29), straipsnyje apie tris likusius gyvus Vytenio būrio kovotojus. Teismų maratone, kuris truko dvejus metus, visi kaltinimai buvo atmesti ir pripažinti šmeižtu, o pramai - žiniomis, neatitinkančiomis tikrovės. Viskas tarsi atgavo savo tikruosius vardus: melas pripažintas melu,



Kalbėjo ir sveikino Kovo 11-osios Akto signataras A. Pačackas, LLKS prezidiumo pirm. dim. kpt. J. Čeponis. Stovi knygos autorius E. Simanaitis

Prisiminkime

Lietuvos savanoris

- Vyrai, už ginklų! Lietuvos laisvę apginsime dabar arba - niekada! - šiais žodžiais ragino kaimo vyrus stoti į Lietuvos savanorių gretas Baltramiejus Klikna, Kražių valsčiaus Putramentiškės kaimo ūkininkas. Jo sūnus Petras 1919 metų pradžioje vienas pirmųjų tapo Lietuvos savanoriu.

Lietuvą tada puolė įvairūs plauko priešai. Savanorių gretas reikėjo plėsti. Teko kautis su bolševikais ir lenkais, tačiau iš kovų vyrai į namus grįžo sveiki.

Kai buvo sulaužyta Seinų atartis, Lietuvos kariai iš Suralkų privalėjo trauktis. Juos persekiojo gausūs lenkų daimai. Traukiantis siauromis Vilniaus gatvelėmis lenkai ro langus pylė ant jų vandens, mėtė įvairius daiktus. Vilniaus krašto žmonės jų prašė apsaugoti. Tačiau atsilaikyti buvo sunku.

Petras Klikna sukūrė šeimą, pasistatė gražius namus, žmonės gavo kaip Lietuvos savanoris), sulaukė šešių vaikų. Visi, kurie pažinojo Petrus Klikną, mėgo jo draugiją,

nes buvo puikus pasakorius, linksmas žmogus. Buvo krikščioniškų demokratiškų pažiūrų, pagal įsitikinimus - tautininkas. 1937-1938 metais buvo Pašilės šaulių vadas. 1940-aisiais Lietuvą okupavo sovietai, atėmė žemę, NKVD darbuotojai P.Kliknos namuose padarė kratą. Pretekstas - iškabinti atsišaukimai prieš okupantus. Tarp įtariamųjų buvo ir Petras Klikna.

Namiškiai apie šeimos galvos likimą nieko nežinojo iki pat jo sugrįžimo. Pasirodo, nors ir buvo akytai saugomos sovietinės imperijos sienos, jis sugebėjo pabėgti į Vokietiją. Kai tarp pabėgėlių atsirado rusų atsiųstų agentų ir šnipų, visus pabėgėlius uždarė į lagerius. P.Klikna pateko į Karaliaučių. Čia buvo per 300 pabėgėlių. Vokiečių lageriai buvo panašūs į rusų. Į namus P.Klikna grįžo tik tada, kai vokiečių tankai jau buvo netoli Maskvos. 1944 m., kai fronto linija vėl keitė kryptį, vokiečiai pradėjo trauktis atgal, žmonės paniškai bijojo, jog gali grįžti

bolševikai. Netrukus taip ir įvyko.

1946 m. P.Klikna atsidūrė Šilutės kalėjime. Kartą žmona susiruošė jį aplankyti, perduoti kokiu nors būdu maisto, o grįžusi į namus rado tik gyvenamųjų pastatų sienas. Gyvuliai ir vertingi daiktai buvo išvežti. Gyventi nebuvo kur, teko glaustis pas pažįstamus ar gimines, ne kartą nakvojo sribų areštiniėje.

Petras Klikna būdamas kaliniu dirbo statybose, tačiau neilgai užsibuvo Lietuvoje - nuteistas dešimčiai metų kalėti ir išvežtas į Jaroslavlį. Plačiojoje "tėvynėje" teko pabuvoti įvairiuose kraštuose, paragauti labai sprangios duonos. Stalinui mirus grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Tauragėje. Dirbo pačius juodžiausius darbus, o pašlijusios sveikatos žmogui tai nebuvo lengva.

Lietuvos savanoris Petras Klikna Amžinojo poilsio atgulė 1979 metais gimtojoje Pašilės žemėje. Jam nebuvo lemta sulaukti laisvės aušros, už kurią kovojo ir kuria tikėjo.

Zenonas
KLAPATAUSKAS

paskatino du dalykai. Pirmas - 1999 m. lapkritį tradiciškai laikomame dešiniųjų pažiūrų laikraščiu "Lietuvos aide" išspausdintas Lietuvos atsargos karininkų sąjungos (LAKS) narių, buvusių sovietų armijos karininkų, inicijuotas paskvilis apie krašto apsaugos viceministro, buvusio ginkluotojo pasipriešinimo dalyvio nesuderinamą su pilietine morale poelgį - Tauro apygardos štabo ir Vytenio būrio išdavystę sovietų saugumui. Antras - paskleista dezinformacija ir pradėta provokacija plėtėsi. Siekta apjuodinti kitus garbingus žmones, vadovaujančius Laisvės kovos sąjungai, taip pat esančius Lietuvos Seime. Anot knygos autoriaus, ši gerai suplanuota provokacija turėjo keletą tikslų: pažeminti ir sukompromituoti valstybės pareigūnų bei krašto apsaugos sistemos prestižą, ginkluotąjį ir pilietinį pasipriešinimą okupantams ir jų vykdomai genocido politikai pavaizduoti kaip kriminalinį nusikaltimą, sukelti visuomenės sumaištį bei sutrukdyti integracijai į Vakarų saugios gerovės siste-

klastotės - klastotėmis, pilietis, tyčia paskleidęs dezinformaciją - šmeižiku ir provokatoriumi. Šioje istorijoje galima buvo padėti tašką. Deja, kaip pabrėžė antrasis šios knygos sudarytojas Darius Simanaitis (pasivadinęs Leonardo Demikio vardu), pikto šaknys pasilieka. Lieka ir iškilusi grėsmė, kuri gali virsti pavojumi. Ir jam, jaunam žmogui, apšmeižto partizano viduriniajam sūnui, rūpėjo, kad ši istorija turėtų tęsini. Šioje knygoje kruopščiai surinkti ir išspausdinti archyviniai dokumentai.

Pasak D.Simanaičio, tokį dezinformacijos scenarijų, kai kaltintojas nesistengia pagrįsti savo kaltinimų argumentais, o apkaltintasis turi įrodinėti, kad yra nekaltas, galima pritaikyti ir ateityje. Todėl ši knyga nėra tik paminklas įvykiui - ji primena, jog išsilaisvinimo kova ir nepriklausomybės įtvirtinimas yra procesas, kuriame turime aktyviai dalyvauti. "Kad būtų daugiau teisingumo visiems mums", - sakė Darius Simanaitis, vidurinis Edmundo Simanaičio sūnus. **Jono Ivaškevičiaus nuotr.**



Nyksta kapai toli nuo tėvynės

Prisiminkime 1989-1990 metus. Dvasinio pakilimo aušroje, vėliau pavadintoje "dainuojančia revoliucija", pradėjome statyti paminklus, kryžius. Vykome į buvusias represijų vietas aplankyti savo giminių kapų, parsivežti mirusiųjų palaikų. Kai kur pastatėme paminklus, sutvarkėme kapus. Trisdešimt metų nelankyti (apie 1960 m. didesnė represuotųjų dalis sugrižo) kapai buvo labai apleisti. Tiesa, ne ką geriau atrodė ir vietinių gyventojų kapai. Vieni sunyko veikiami gamtinių sąlygų, kitur aptikome vandalizmo pėdsakų, dar kitus palietė stichinės nelaimės. Akivaizdu, kad po kelių dešimtmečių daiktinių genocido įrodymų neliks nė pėdsako. Vietinė valdžia ne itin rūpinasi kapų priežiūra – jeigu reikia, per kapines tiesiami keliai, kapinių vietoj statomi namai, gamyklos, net įrengiamos poilsio ir pramogų zonos. O visuomenė, kuo mes įsitikinome, norėtų turėti genocidą menančių ženklų.

Lietuvoje yra nemažai sovietų karių kapinių, paskelbtų istorijos bei kultūros vertybėmis. Rusijos Federacijos ambasados lėšomis pradėti kai kurių kapinių restauravimo darbai. Vadovaujantis pariteto principu, tam tikros instancijos galėtų siekti, kad atitinkamai pasielgtų ir kita pusė – paskelbtų genocido aukų kapines memorialinėmis.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro, pavienių entuziastų, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos veiklos dėka vis dar įamžinamos genocido aukos Lietuvoje. Tačiau neaprepiamuose Sibiro plotuose dar daug rymo kryžių, ženklinančių vietas, kur guli mūsų tautiečių palaikai. Vos įžiūrėti kapų kauburėliai baigia išsilyginti su žeme. Šiandien jie jau nesulaukia dėmesio iš savo tėvynės. Ar turi mūsų valstybė prioritetinius kultūros bei istorinio atminimo įstaigų globojamus objektus už Lietuvos ribų? Mažiau reikšmingoms programoms skiriama lėšų, o archyvais, kurie likę toli nuo Lietuvos, nesidomima. Niekam nerūpi ir kapinių bei kapaviečių paveldas.

Visų kapinių neišsaugosime, bet didesnėmis, geriau išsilaikiusiomis reikėtų pasirūpinti. Ateities kartoms turime palikti istorinę, paminkloauginę medžiagą. Tačiau to neįmanoma padaryti nepasitarus su vietine valdžia.

Istorinio atminimo išsaugojimo reikia ne tik genocido aukų palikuonims, tai turi būti aktualu ir naujai Lietuvos istorijai. Neteko girdėti, kad kapinių įamžinimo sumanymui valstybinės instancijos prieštarautų, tačiau realių veiksmų – paskelbti mūsų tautiečių kapines Rusijoje istorijos ir kultūros vertybėmis – nesimato.

Skelbiame sąrašą mirusiųjų, kurių neatpažinti kapai, nežinomos gimimo arba mirties datos. Gali būti ir kitų netikslumų. Tikimės, kad atsilies ir kiti, panorėję sužinoti apie savo gimines, palaidotus Čelano kapinėse.

| Vardas Pavardė | Gimė | Mirė |
|----------------------------|------|-----------|
| Marija Aglinskienė | - | 1955 |
| Salomėja Aleksandravičienė | 1878 | 1949 |
| Motiejus Balči/se/tis | 1868 | 1954 |
| Antanas B/p/ladis | - | 1948 |
| Marytė B/p/ladytė | - | 1948 |
| Daraška (žuvo) | | |
| Jonas Dobilaitis | 1903 | - |
| Stanislova Dovidonytė | - | 1949 |
| Algirdas Dominauskas | 1950 | 1951 |
| Juozas Du/o/bikaltis | | |
| Gaigalienė | | |
| Pranciškus Gruzdas | - | 1949 |
| Keltinienė | | |
| Elžbieta Kairienė | - | 1949 (48) |
| Kanišauskas | 1845 | 1948 (49) |
| Mikelinienė | | |
| Mikelskaitė | | |
| Petras Mikelinskas | 1896 | - |
| Ona Mocienė | - | 1955 |
| Juozas Mačiukas | - | 1949 |
| Juzytė Mačiukaitė | - | 1949 |
| Mikoliūnas | 1886 | 1948 |
| Povilas Mickūnas | - | 1951 |
| Kazimiera Magelinskienė | - | 1948 |
| Barbora Morkūnaitė | 1872 | 1952 |
| Stasys Murza | 1929 | 1957 |
| Mikalojus Paltarokas | - | 1949 |
| Povilas Paltarokas | 1947 | 1948 |
| Kazimieras Paltarokas | | |
| Jurgis Petrikonis | 1880 | 1964 |
| Jurgis Petrikonis | 1937 | 1948 |
| Irutė Piliūtė | - | 1949 |
| A. Pakalnis | 1860 | 1953 |
| Jonas Ramanauskas | - | 1949 |
| Juozas Repšys | - | 1948 |
| Jonas Rimas /Rimaitis/ | 1932 | 1954 |
| Stasys Rauduvė | - | 1949 |
| Anastazija Skultimienė | 1876 | 1949 |
| Pranciška Šimbelienė | - | 1951 |
| Kazys Šiškinas | - | 1949 |
| Elena Šiškinytė | - | 1948 |
| Anelė Škultinienė | 1876 | 1948 |
| Anastazija Skultinienė | 1876 | 1949 |
| Izabelė Šumskienė | 1878 | 1951 |
| Motiejus Šum/n/skis | 1872 | 1948 |
| Zenonas Tomkus | 1943 | 1949 (50) |
| Paulina Uogintienė | 1917 | - |
| Rozalija Valančienė | - | 1948 |
| Ona Valiukaitė | 1957 | 1957 |
| Anelė Valiauskienė | - | 1950 |
| Salomėja Vic/č/ienė | 1878 | 1949 |
| Barbora Zarembienė | 1872 | - |
| Žitkus | - | 1948 |

Išvalytoje teritorijoje, prie K.Spudo ir M.Liumo kapų, turėjo būti dar 9 kapai. Kieno jie?

Gal kas turite bendro paminklo su metaliniu kryžiumi nuotrauką? Jo postamente įrašyta: "Lietuvių tremtinių kapai. 1948-1957. Mes esame iš gintarų krašto ir garbingos giminės Lietuvos. Kas išskaitys vargus be rašto, ką išken-tėjo didvyriai jos."

Atsiliepiamus prašome siųsti į "Tremtinio" redakciją.
Jonas LUKŠĖ, architektas,
Kultūros plėtojimo ir istorinio atminimo išsaugojimo klubo "Likimai" narys

Pratęskite "Tremtinio" prenumeratą

Primername: paštas prenumeratą priima tik iki 15 d.

Prenumeratos kaina su pašto paslaugomis:
4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuos 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

"Tremtinį" siunčiame ir į užsienį. Prenumeratos kaina metams - 50 JAV dolerių.

Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, Lietuva (Lithuania).

Į užsienį siunčiame ir "Laisvės kovų archyvą" (metinė keturių žurnalų prenumerata - 50 JAV dolerių).

Valiutinės atsiskaitymo sąsk. Nr. 120070611 AB "Vilniaus banko" Kauno "Santakos" filialas. Banko kodas - 260101732.

LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistento vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Elena Garnevičienė-Kochanskaitė, ryšininkė, Varėnos aps. Merkinės valsč. 1945-1948 m.

Birutė Marijona Grebnickienė-Jakševičiūtė, ryšininkė, Ukmergės aps. Kavarsko valsč. Vyčio apyg. Liūto, Žaibo būriai 1944-1950 m.

Paulina Grinienė-Bružaitė, ryšininkė, Šiaulių aps. ir valsč. Ažuolo, Uosio būriai 1944-1949 m.

Jeronimas Gudžiūnas (po mirties), ryšininkas, Raseinių aps. Girkalnio valsč. Kazimiero Stirbio būrys 1945-1948 m.

Ona Gudžiūnienė-Račaitė (po mirties), rėmėja, Raseinių aps. Girkalnio valsč. Kazimiero Stirbio būrys 1945-1948 m.

Antanas Gurskas (po mirties), partizanas, Utenos aps. ir valsč. 1944-1945 m.

Boleslovas Antanas Gužas (po mirties), partizanas, Rokiškio aps. Panemunio valsč. 1944-1946 m.

Justinas Kęstutis Jakavonis, rėmėjas, Varėnos aps. Marcinkonių valsč. 1945-1951 m.

Bronius Januška, sukilimo dalyvis, Raseinių aps. Kelmės valsč. 1941 06 22-28

Justinas Jasaitis (po mirties), karys, Kauno aps. Sėdžiaus valsč. Vietinė rinktinė 309 batalionas 1 kuopa 1944 02 16 - 1944 05 15

Julius Jatkauskas (po mirties), ryšininkas, Ukmergės aps. Širvintų valsč. 1944-1945 m.

Algirdas Jurgelevičius, ryšininkas, Švenčionių aps. Kaltanėnų valsč. Vytauto apyg. Tigro rinkt. 1944-1946 m.

Algirdas Florijonas Jurskis (po mirties), pogr. organ. narys, Vilnius 1944-1945 m.

Justinas Kasulaitis (po mirties), partizanas, Šakių aps. Barzdų valsč. 1944-1945 m.

Ieva Keraitienė-Bieliūnaitė, ryšininkė, Panevėžio aps. Raguvo valsč. 1944-1950 m.

Leonardas Kairys (po mirties), ryšininkas, Tauragės aps. Žygaičių valsč. 1948-1949 m.

Bronislavas Keraitis (po mirties), ryšininkas, Panevėžio aps. Raguvo valsč. 1944-1950 m.

Raimundas Konstantinas Kižys (po mirties), partizanas, Marijampolės aps. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. 1946-1949 m.

Vladas Kontrimas, partizanas, Kretingos aps. Endriejavo valsč. 1945-1946 m.

Antosė Kuliešienė-Kaulakytė, ryšininkė, Kupiškio aps. ir valsč. 1945-1949 m.

Juozas Kuliešius, pogr. organ. narys, Kaunas 1946-1949 m.

Vladislovas Kuprevičius (po mirties), partizanas, Alytaus aps. Jiezno valsč. Dainavos apyg. Margio būrys 1945 01 - 1945 06

Antanas Kusas (po mirties), ryšininkas, Kretingos aps. ir valsč. 1945-1948 m.

Domininkas Kvedaruskas (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. Raguvo valsč. Mykolo Dobrovolskio būrys 1945-1948 m.

Elzbieta Liatukienė-Bružaitė, ryšininkas, Šiaulių aps. Padubysio valsč. Ažuolo būrys 1945-1949 m.

Justinas Liaukus (po mirties), karys, Marijampolės aps. ir valsč. Vietinė rinktinė 1944 02 16 - 1944 05 15

Boleslovas Masiažinas (po mirties), partizanas, Švenčionių aps. Adutiškio valsč. 1944-1945 m.

Janė Matulevičienė-Valkauskaitė, ryšininkė, Prienų aps. Stakliškių valsč. Ėglio būrys 1949-1953 m.

Antanas Mažeika (po mirties), ryšininkas, Kėdainių aps. Josvainių valsč. 1944-1945 m.

(B.d.)

Atsiliepiamus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.



Amžinybės dvelksmas

Krintant rudens lapams, sužibus tūkstančiams žvakių prie artimųjų kapų susimąstę būreliais stovi žmonės. Tomis akimirkomis sugrįžta praeitis, prasiveria durys į aną - teisingesnę pasaulį. Tik atmintis gali nuritinti sunkius akmenis, užguliusius skaudžius artimųjų likimus, atgavinti jų pasakytus žodžius, siekius ir viltis.

Klaipėdoje, Kristaus Karaliaus bažnyčioje, lapkričio 3 d. lydima vargonų gaudesio skambėjo šventa giesmė. Šv. Mišių metu, kurios buvo aukojamos už žuvusius Laisvės

kovotojus, likusius Sibiro sniegynuose politinius kalinius ir tremtinius ir tuos, kuriems po ilgos kelionės buvo lemta sugrįžti Amžinojo poilsio atgulti į pamario smiltį, giedojo LPKTS Klaipėdos skyriaus choras "Atminties gaida" (vad. V.Saikauskas), vargonavo ir giesmes atliko Klaipėdos universiteto Menų fakulteto vyriausioji koncertmeisterė Z.Malinauskaitė. Kunigas A.Prytšmantas pasakė dvasinę pamokslą. Jo žodžiai palietė ir paguodė kiekvieną kenčiančią širdį. Mišioms pasibaigus cho-

ristai su gėlėmis ir degančiomis žvakutėmis rankose sustojo prie altoriaus. Prasidėjo koncertas. Skambėjo lietuvių kompozitorių dainos, gražiai tarp jų įsipynė KU Menų fakulteto birbynininko V.Bo-gavičiaus atliekamos lietuvių liaudies melodijos. Ne vienas nusišluostė ašarą klausydamasis Mocarto ir Hendelio kūrinių. Juos atliko Eduardo Balsio menų gimnazijos mokinė N.Ochrimenko. Tą dieną klaipėdiečiai padėjo gėlių prie Tautos kančios paminklo bei Memorialo.

Ona PADVARIETIENĖ
Klaipėda

Skelbimai

Kviečiame į Kęstučio Kasparo knygos "Lietuvos laisvės armijos istorija" pristatymą lapkričio 28 d. 14 val. Kauno įgulos karininkų ramovėje (A.Mickevičiaus g. 19).

Lapkričio 30 d. (šeštadienį) 10.30 val. Jonavos Šv. Jokūbo bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už Žilvičio būrio partizaną Julijų Vasiliauską-Balandį, žuvusį 1948 m. lapkričio mėnesį, ir jo bendražygius, žuvusius už Lietuvos laisvę.

Po šv. Mišių bus šventinamas koplytstulpis partizanų žūties vietoje.

Partizanų atminimui Jonavos krašto muziejuje atdarysime parodą "Jų atminimo būkim verti".

Gruodžio 1 d. (sekmadienį) 14 val. Jonavos savivaldybės salėje įvyks LPKTS Jonavos skyriaus narių priešrinkiminius susirinkimus-konferencija.

Dalyvaus svečiai ir bendro sąrašo su Lietuvos konservatoriais kandidatai į savivaldybės tarybą. Bus aptariami rinkimų bei kiti klausimai.

Kviečiame dalyvauti.

Gruodžio 7 d. (šeštadienį) 12 val. Šiaulių kultūros centre įvyks Šiaulių buvusių politinių kalinių, tremtinių, partizanų, pasipriešinimo kovų dalyvių susirinkimas. Bus aptariamos LPKTS Šiaulių sk. problemos, pasiruošimas rinkimams. Dalyvaus garbingi svečiai, LPKTS, savivaldybės atstovai. Koncertuos choras "Tremtinys", kapela "Tremties aidas". Bendrausime prie bendro stalo.

Kviečiame dalyvauti.

Projektas "Pažinkime Lietuvą ir jos etnines žemes"

Lapkričio 23 d. 6 val. "Senasis Karaliaučius" (1 diena). Ekskursijos vadovas Karaliaučiaus lietuvių bendruomenės pirm. S. Šamborskis. Kaina - 69 Lt. Pirmiesiems 10-iai turistų - 10 proc. nuolaida.

Lapkričio 23 d. 12 val. "Teatrinis Panevėžys". Apžvalginė ekskursija. Vakare - J.Miltinio dramos teatre - K. Goldonio komedija "Kjodžos kivrčai". Ekskursijos kaina - 33 Lt, bilieto kaina - 8 ir 10 Lt.

Gruodžio 7 d. (šeštadienį) P.Čaikovskio baletas "Miegančioji gražuolė" Latvijos nacionalinėje ope-roje Rygoje. Ekskursija po senamiestį, Lido pramo-gų parkas, Kalėdiniai stebuklai, siurprizai ir didžiausia Kalėdinė eglutė Baltijos šalyse.

Būtina registruotis ir bilietus užsisakyti iš anksto Kaune, Laisvės al. 39, II a. 1 kab., tel. (8-37) 321593, mob. (8-689) 54571.

Kalėdų Senelis jau rengia siurprizus ir laukia skambučių mob. (8-672) 68718.

1992 m. buvusiose Biržų mst. žvyrdubėse (Švyturio gatvėje) buvo pastatytas paminklas čia užkastų žuvusių partizanų atminimui. Žuvusiųjų pavardės nebuvo įamžintos. Dabar norime tai padaryti. Prieš įamžinimą jos turi būti patikrintos archyvuose ir patvirtintos LGGRT centro. Kad sudarytume tikslų žuvusių ir čia užkastų partizanų sąrašą, norime gauti papildomų paliudijimų.

Į šį sąrašą įtrauksime ir buvusios milicijos bei kalėjimo kiemuose užkastųjų pavardes.

Prašome ką nors žinančius ir galinčius paliudyti kreiptis į LPKTS Biržų skyrių.

Dirbame pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 14 val. Mūsų adresas: LPKTS, Karaimų g. 5-4, LT-5280 Biržai. Tel. (8-450) 36412.

Atsiliepkite!

Norėčiau, kad atsilieptų Žemaičių apygardos Šatrijos rinktinės buvusio vado Liudo REKAŠIAUS-Vėtros, žuvusio 1952 m. gruodžio 23 d. Telšių r., netoli Viešvienu, kautynėse su KGB kariuomenės daliniu, artimieji.

Buvau tų kautynių dalyvis, mane sužeidė, suėmė, nuteisė 25 metams.

Rašyti Jonui PETKEVIČIUI, Tilžės g. 42-1, 5410 Šiauliai.

Norėčiau, kad atsilieptų Ignas BUNKIS, gimęs 1920 m., dirbęs Parnaravoje, kalėjęs Vorkutoje, šachtoje Nr.48, arba ką nors žinantys apie jo gyvenimą.

Skambinti Kaziu Kačenauskui tel. (8-37) 261570.

Priimami vardiniai akmenys iš norinčių įamžinti tremtinių, politinių kalinių, Laisvės kovų dalyvių atminimą Klaipėdos memoriale, prie Tautos kančios paminklo, S.Daukanto gatvėje. LPKTS Klaipėdos sk., Liepų g. 3. Tel. (8-46) 493476 arba 410470.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Adolfas Pugevičius 1923-2002

Išėjo Amžinybėn buvęs politinis kalinys, Joniškėlio girininkas.

Gimė Pasvalio r., Narteikių k. Už pasipriešinimą komunistinei santvarkai 1945 m. įkalinamas Vorkutoje. Kalėjo 13 metų. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Prieš 44 metus - lapkričio 7 d. (sutampa su žūties data) pasipiršo Laimutei Paltarokaitei ir susituokė. Išaugino 3 vaikus - dukrą ir du sūnus. Daugiau kaip 30 metų dirbo Joniškėlio girininku. Išėjęs į pensiją aktyviai dalyvavo LPKTS ir krikščionių demokratų veikloje. Buvo labai sąžiningas, padėjo aplinkiniams, aukojo skurstantiems.

Labai mylėjo mišką, kuris jį ir pasiėmė... Palaidotas Narteikių kapinėse.



Emilija Poškienė 1932-2002

Anksti mirė tėvelis, areštuotas brolis Stasys, o 1949 03 25 Emilija su mama ir 3 seserimis išstremtos į Irkutsko sr., Tulunor. Ten ištekėjo už tremtinio Vaclovo, užaugino dukrą ir sūnų.

Liūdime su artimaisiais.

LPKTS Radviliškio skyrius



Kazys Grincevičius 1918-2002

Gimė Drobūkščių k., Varnių valsč., Telšių aps., stambių ūkininkų šeimoje. Augo septynių vaikų būryje. Tarnavo Nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje. Buvo sužeistas kovose su lenkais dėl Vilniaus. Okupacijos laikotarpiu įsitraukė į pogrindinę veiklą. 1945 m. pasitraukė į Klaipėdą. Daug prisidėjo prie uostamiesčio ir bažnyčių atstatymo darbų. 1951 m. areštuotas. Nuteistas 25 m., kalėjo Komijoje, Vorkutoje. 1956 m. grįžo į Klaipėdą. Vedė. Išaugino dvi dukras. 30 m. dirbo Klaipėdos celiuliozės ir kartono gamykloje. Sulaukęs Atgimimo buvo pirmųjų sąjūdininkų gretose.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius ir bendražygius.

LPKTS Klaipėdos skyrius



Adolfas Kondrotas 1945-2002

Gimė Mardasavo k., Dzūkijoje. Išdavus partizanų bunkerį, 1945 m. žuvo tėvas. Šeima 1948 m. išstremta į Krasnojarsko kr. Į Lietuvą grįžo 1958 m. Adolfas buvo LPKTS Druskininkų skyriaus narys.

Palaidotas Ratnyčios kapinėse, Druskininkuose.

LPKTS Druskininkų skyrius



Jadvyga Stažienė 1909-2002

Gimė Molėtų r., Strėliškių k. Gyveno Martiniškio k., rėmė partizanus. Namuose buvo 2 didelės partizanų slėptuvės. Suėmus ir nuteisus vyrą 25 m., ir toliau buvo partizanų ryšininke.

Palaidota Molėtų kapinėse.

LPKTS Utenos skyrius



Antanina Dručkutė 1919-2002

Gimė Vaičėnų k., Obelių valsč., Rokiškio aps. Buvo 3-iosios Vytauto apyg. 5-osios Lokio rinkt. Vyties kuopos partizanų būrio vyriausia ryšininkė. Apdovanota garbės ženkle "Už nuopelnus Lietuvai".

Palaidota Obelių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnų ir artimuosius.

LPKTS Rokiškio skyrius

